

Múinteoirí Gaeilge míshasta

Ceist 1

Beidh tú ag féachaint ar ball ar thuairisc faoi scrúduithe nua na Gaeilge. Sula bhféachfaidh tú ar an mír, pléigh na ceistanna seo leis an duine in aice leat.

1. Cad é an scrúdú deireanach Gaeilge a rinne tú?
2. Cad a cheap tú faoin scrúdú sin? Cén fáth?



Ceist 2

Sula bhféachfaidh tú ar an mír, an féidir leat féin agus an duine in aice leat Gaeilge a chur ar na focail agus ar na frásaí seo?

1. a group that represents _____
2. State Examinations Board _____
3. the junior cycle _____
4. certain teachers _____
5. challenging _____
6. review/assessment _____
7. online campaign _____
8. take on, handle _____
9. suitable _____
10. implications _____

Féach ar an mír den chéad uair le feiceáil an raibh an ceart agaibh. Mura bhfuil sibh cinnte go fóill, féach ar an mír den dara huair.

Ceist 3

'...don tsraith shóisearach...'

1. Cén fáth a bhfuil 't' ar an ainmfhocal 'sraith'?
2. Cén fáth a bhfuil séimhiú ar 'sóisearach'?
3. Bain amach na lúibíní sna samplaí thíos anois agus cuir an fhoirm cheart den aidiacht agus den ainmfhocal sna bearnaí:

- (don)(siopa)(nua): _____
- (den)(saighdiúir)(dílis): _____
- (den)(sráid)(gnóthach): _____
- (don)(sú)(blasta): _____
- (don)(saoirse)(buan): _____

Ceist 4 '... na páipéir shamplacha...'

Cén fáth a bhfuil séimhiú ar 'samplacha' thuas?

Cuir 'samplacha' tar éis na n-ainmfhocal seo anois:

- na ceisteanna
- na tástálacha
- na cuntais
- na figiúirí
- na leabhair
- na lipéid

Ceist 5 *Na Sloinnte i nGaeilge*

Scríobh amach ainmneacha iomlána na bpáistí sa dá theaghlach thíos:



An t-athair: Seán Mac Grianna
An mháthair: Ciara Bean Mhic Grianna
An cailín: _____
An buachaill: _____



An t-athair: Cathal Ó Ceallaigh
An mháthair: Síle Bean Uí Cheallaigh
An cailín: _____
An buachaill: _____

An mbaineann tú úsáid as an leagan Gaeilge nó as an leagan Béarla de do shloinne? Cén fáth?

An maith leat d'ainm? Cén fáth?

Ceist 6 Obair bheirte

Tá tú féin agus an duine in aice leat ag obair le Coimisiún na Scrúduithe Stáit. Cumai gí dréacht de pháipéar scrúdaithe Gaeilge. Smaoinígí ar na ceisteanna seo a leanas agus sibh ag obair:

Cé chomh fada is a mhairfidh an scrúdú?

Cad iad na topaicí a bheidh ann?

Conas a chlúdófar léamhthuiscint, cluastuiscint, scríbhneoireacht agus labhairt?

Treoracha agus Freagraí

Ceist 1

Is féidir gach beirt a chur ag déanamh an phlé seo agus ansin cuid de na ceisteanna a phlé leis an rang iomlán.

Ceist 2

- | | |
|-----------------------------|--|
| 1. a group that represents | <i>grúpa a dhéanann ionadaíocht ar</i> |
| 2. State Examinations Board | <i>Coimisiún na Scrúduithe Stáit</i> |
| 3. the junior cycle | <i>an tsraith shóisearach</i> |
| 4. certain teachers | <i>múinteoirí faoi leith</i> |
| 5. challenging | <i>dúshlánach</i> |
| 6. review/assessment | <i>athbhreithniú</i> |
| 7. online campaign | <i>feachtas ar líne</i> |
| 8. take on, handle | <i>dul i ngleic leis</i> |
| 9. suitable | <i>oiriúnach</i> |
| 10. implications | <i>impleachtaí</i> |

Ceist 3

1. Cuirtear **t** roimh ainmfhocal baininsneach a thosaíonn le **s** + guta nó a thosaíonn le **sl-**, **sn-** agus **sr-** tar éis **den** agus **don**.
2. Séimhítear an aidiacht tar éis ainmfhocal baininsneach.

don siopa nua
den saighdiúir dílis
den tsráid ghnóthach
don sú blasta
don tsaoirse bhuan

Ceist 4

Séimhítear aidiachtaí tar éis ainmfhocail a chríochnaíonn ar chonsan caol san uimhir iolra.

na ceisteanna – na ceisteanna samplacha
na tástálacha – na tástálacha samplacha
na cuntais – na cuntais shamplacha
na figiúirí – na figiúirí samplacha
na leabhair – na leabhair shamplacha
na lipéid – na lipéid shamplacha

Ceist 5

An t-athair: Seán Mac Grianna
An mháthair: Ciara Bean Mhic Grianna
An cailín: Síle Nic Grianna
An buachaill: Cian Mac Grianna

An t-athair: Cathal Ó Ceallaigh
An mháthair: Síle Bean Uí Cheallaigh
An cailín: Aoife Ní Cheallaigh
An buachaill: Pól Ó Ceallaigh

Ceist 6

Mínigh do na daltaí nach gcaithfidh siad dul ródhomain isteach sa cheist seo. Is leor smaointe ginearálta a bheith acu. Pléigh an obair a rinne gach beirt os comhair an ranga ar fad.

Eimear Ní Chonaola

Tá grúpa a dhéanann ionadaíocht ar mhúinteoirí Gaeilge ag iarraidh ar Choimisiún na Scrúduithe Stáit athbhreithniú a dhéanamh ar na páipéir shamplacha Ghaeilge don tsraith shóisearach nua. D'fhoilsigh an Coimisiún na páipéir don scrúdú Gaeilge Ardleibhéal an tseachtain seo caite. Agus tá múinteoirí áirithe thar a bheith míshásta leo.

Sinéad Ní Neachtain

Tharraing na páipéir shamplacha caint an tseachtain seo caite mar go raibh imní ar mhúinteoirí faoi leith, faoi chomh dúshlánach is atá na páipéir nua agus go bhfuil baol ann go gcuirfeadh sé daltaí i dtreo na bpáipéar gnáthleibhéal. Tá eagraíocht múinteoirí Gaeilge anois ag iarraidh ar Choimisiún na Scrúduithe Stáit athbhreithniú a dhéanamh ar na páipéir shamplacha. Maidir le Gaeilge T2 – is é sin daltaí arb í an Ghaeilge an dara teanga atá acu - deir an Gréasán do Mhúinteoirí Gaeilge go bhfuil an iomarca gnéithe ar an scrúdú agus nach mbeidh sé ar chumas na ndaltaí é a chríochnú taobh istigh de dhá uair an chloig. Tá roinnt moltaí curtha ar aghaidh ag an nGréasán chuig an gCoimisiún.

Sharon Ní Fhloinn, Gréasán do Mhúinteoirí Gaeilge

Táimid tar éis ráiteas a chur ar aghaidh chucu le roinnt moltaí. Ina measc - réim¹ theanga cheart a aimsiú sna ceisteanna, líon na gceisteanna a íslíú ionas go mbeidh dóthain ama ag scoláirí iad a fhreagairt, agus ba mhaith linn go mbeadh cuid de na ceisteanna ag díriú isteach ar na rudaí a bhaineann le saol agus le suimeanna na scoláirí.

Sinéad Ní Neachtain

Tugadh siollabas nua Gaeilge isteach don Teastas Sóisearach i Meán Fómhair 2017. Beidh daltaí a thosaigh an cúrsa an uair sin ag tabhairt faoi na scrúduithe an bhliain seo chugainn. Cuireadh tús le feachtas ar líne an tseachtain seo caite, áit ar léirigh múinteoirí imní nach mbeidh sé de chumas ag daltaí Gaeilge T2 dul i ngleic leis an bpáipéar nua ardleibhéal.

Mairéad Ní Iarlaithe, Riarthóir an Fheachtais ar líne

Tá na múinteoirí Gaeilge an-bhuartha faoin bpáipéar samplach a tháinig amach. Ní raibh sé oiriúnach ar chor ar bith. Bhí na ceisteanna ródheacair. Ní raibh go leor ama ag na daltaí chun an páipéar a fhreagairt. Ní raibh na ceisteanna bunaithe ar shaol na bpáistí, shaol na ndaltaí. Tá impleachtaí an-diúltach ag an rud seo ar thodhchaí na Gaeilge agus táimid an-bhuartha.

Sinéad Ní Neachtain

D'iarr muid ráiteas inniu ar an gCoimisiún ach níor cuireadh ceann ar fáil go fóill.

Sinéad Ní Neachtain, Nuacht TG4.

¹ réimse a dúradh